

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Методичні вказівки
для самостійної роботи студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 231
«Соціальна робота»

ОДЕСА

2017

УДК 378.37
Г52

Рекомендовано до друку Вченою радою ІІПО.
Протокол № від 2017 р.

Рецензенти:

О. О. Нікогосян – кандидат політичних наук, доцент , завідувача кафедрою соціальної теорії ІІСТ ОНУ імені І. І. Мечникова;

Л. С. Смокова – кандидат психологічних наук, доцент кафедри Соціальної допомоги та практичної філософії ОНУ імені І. І. Мечникова.

Укладач:

С. В. Гладченко – кандидат історичних наук, доцент???

Гладченко С. В.

Г52 Історія соціальної роботи : методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання напряму підготовки 231 / С. В. Гладченко. – Одеса : Інститут інформаційних та соціальних технологій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, 2017 – 30 с.

УДК 378.37

© Гладченко С. В., 2017

Вступ

Курс «Історія соціальної роботи» займає важливе місце в системі підготовки спеціалістів в галузі організації і менеджменту соціальної роботи. За роки незалежності України соціальна робота пройшла кілька етапів становлення та розвитку. За цей час створено державну систему центрів соціальних служб для молоді, виникли різноманітні служби, ініціаторами яких стали як державні структури, так і громадські організації. Наразі підготовку соціальних педагогів, соціальних працівників, підвищення професійної кваліфікації фахівців здійснюють понад 30 вищих навчальних закладів. Постійно зростає кількість наукових досліджень з цієї проблематики, виходять друком видання, в яких представлений як зарубіжний, так і національний досвід, теоретичні й практичні напрацювання. Регулярним стало обговорення різноманітних питань соціальної роботи на міжнародних, національних, регіональних конференціях, семінарах, «круглих столах». Вагомою складовою процесу становлення і розвитку соціальної роботи в Україні продовжують залишатися проекти й програми соціального спрямування, що здійснюються за допомогою міжнародних організацій.

Значний внесок у розбудову вітчизняної практики соціальної роботи зробили професійні об'єднання. Відразу за створенням у 1992 році Української асоціації соціальних педагогів і спеціалістів із соціальної роботи виникли Ліга соціальних працівників, ціла низка регіональних громадських організацій, що об'єднали фахівців соціальної роботи. Прийняття «Етичного кодексу спеціаліста із соціальної роботи України», сприяло переходу фахівців соціальної сфери на новий рівень який відповідає міжнародним стандартам та вимогам щодо даної галузі професійної діяльності.

Мета курсу полягає в тому, щоб надати студентам інформацію про основні етапи становлення і розвитку різних форм благодійної діяльності та інших видів соціальної допомоги, захисту та підтримки населення України і за

кордоном, її сутність і найважливіші напрямки вдосконалення і розповсюдження в сучасних умовах.

2. Завдання курсу

Завданнями курсу «Історія соціальної роботи» є:

- охарактеризувати сутність історичного розвитку соціальної роботи;
- виділити і проаналізувати основні специфічні риси різних етапів становлення та розвитку соціальних та приватних закладів допомоги бідним в історії українського суспільства;
- розглянути особливості діяльності сучасної української держави по соціальному захисту і соціальній допомозі людям, яким вона потрібна, також групам і соціальним верствам;
- проаналізувати досягнення у сфері соціальної підтримки населення в Росії в XIX-XX ст., в часи радянської влади та в сучасний період;
- охарактеризувати специфіку соціальної роботи в країнах сучасної Європи та Америки.

3. Місце курсу в системі гуманітарної освіти

Соціальна робота належить до числа професій, які виникли і розвиваються на основі замовлення суспільства щодо створення системи соціальної допомоги населенню. Історія створення і формування основних підходів, мети, принципів, методів і технологій соціальної роботи давня і ґрунтується на поступовому розвитку і удосконаленні уявлень суспільства і окремих особистостей про зміст, структуру, особливості людинознавчої діяльності. Система соціальної допомоги пройшла шлях від філантропічного підходу в підтримці соціально вразливих верств населення, людей, які потрапили у складну життєву ситуацію внаслідок соціальних чи особистісних проблем, до появи такого виду професійної допомоги, як соціальна робота, що призначена не тільки створювати необхідні умови для соціального забезпечення громадян,

але і для розвитку їхніх можливостей і вміння вибудувати своє життя, мобілізації внутрішніх ресурсів у подоланні життєвих криз.

Процес становлення соціальної роботи як виду професійної діяльності розпочався на початку ХХ ст. у країнах Західної Європи і США. В Україні, як і в інших слов'янських державах, державна соціальна допомога сиротам, інвалідам, бідним, військовослужбовцям розвинулася ще за часів Київської Русі і знайшла своє відображення у діяльності київських князів і християнської церкви. Основні етапи розвитку соціальної роботи як професії розглядаються у межах курсу «Історія соціальної роботи».

Студенти мають оволодіти фактичним матеріалом з історії соціальної роботи в Україні та за кордоном, навчитися аналізувати окремі факти, вільно висловлювати свої думки усно й на письмі, ознайомитися з рекомендованою обов'язковою та, по можливості, додатковою літературою, навчитися аргументовано і з пошаною до чужої думки вести дискусію з окремих проблем, виявити творчий підхід до розгляду окремих питань у рефератах, самостійних та іншого типу роботи. Крім того, студенти повинні оволодіти вмінням використовувати матеріал з історії соціальної роботи при засвоєнні інших предметів суспільно - гуманітарного циклу. В основу розробленого курсу покладено вимоги державного стандарту вищої освіти Міністерства освіти і науки України для викладання курсу «Історія соціальної роботи».

4. Вимоги до знань й умінь

Вимоги до рівня знань та умінь соціального працівника витікають з міжнародних вимог до кваліфікації соціального працівника. Згідно із "Стандартом кваліфікації практичної соціальної роботи" йому необхідно мати уяву про історію соціальної роботи.

Соціальний працівник повинен знати:

- специфіку роботи в різному соціальному середовищі;

- використовувати передовий вітчизняний та зарубіжний досвід соціально-культурної діяльності;
- основні психічні функції та їх фізіологічні механізми, співвідношення природних і соціальних факторів у становленні психіки, розуміти значення волі та емоцій, потреб і мотивів, а також несвідомих механізмів у поведінці людини;
- дані наукових досліджень стосовно особистості, її формування в процесі соціалізації, основні закономірності та

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати**:

1. Історію розвитку соціальної допомоги та соціальної роботи за кордоном від античного суспільства до наших днів.
2. Історичні етапи розвитку вітчизняної соціальної роботи.
3. Основні напрямки, школи та представників західної та вітчизняної соціальної роботи.

Вміти:

1. Аналізувати основні здобутки та визначати проблеми кожного із історичних етапів в розвитку соціальної роботи.
2. Розрізняти особливості і специфіку «закритої» та «відкритої» системи призначення в історії соціальної роботи.
3. Використовувати знання з історії соціальної роботи для поглибленого дослідження теорії і методів соціальної роботи.

Курс «Історія соціальної роботи» є теоретичною основою для успішного засвоєння інших курсів, таких як «Теорія соціальної роботи», «Менеджмент соціальної роботи», «Технологія соціальної роботи», «Економіка соціальної роботи».

Для студентів заочної форми навчання передбачена самостійна робота. Курс завершується іспитом.

5. Навчально-методичний план вивчення дисципліни

«Історія соціальної роботи в Україні»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
			<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів ECTS	Галузь знань 1301 соціальне забезпечення	Нормативна	
	Напрямок підготовки 231 Соціальна робота		
Модулів _____		Рік підготовки:	
Змістових модулів _____			1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин			1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних _____ самостійної роботи студента _____	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр		4 год.
		Практичні, семінарські	
			1 год.
		Лабораторні	
			1 год.
		Самостійна робота	
			6 год.
	НДЗ:	год.	
	Вид контролю: підсумкове тестування (Іспит)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання

дріб

для заочної форми навчання 4/1

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Історія соціальної роботи в Україні.						
Тема 1. Предмет, специфіка, функції і структура курсу «Історія соціальної роботи в Україні». Історичні витоки та традиції розвитку благодійної діяльності в Україні.	1	1				1
Тема 2. Суспільна і приватна благодійність в Росії в другій половині ХІХ – поч. ХХ ст., та система соціального забезпечення в СРСР.	5	1				2
Тема 3. Становлення і розвиток соціальної роботи в сучасній Україні.	7	1	1			2
Тема 4. Соціальна робота за кордоном.	6	1				1
УСЬОГО	12	4	1			6

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Предмет, специфіка, функції і структура курсу «Історія соціальної роботи в Україні». Історичні витоки та традиції розвитку благодійної діяльності в Україні.

Традиційні виміри поняття «соціальна робота». Структурні елементи соціальної роботи. Особливості історичного розвитку теоретичних та прикладних засад соціальної роботи. Специфіка курсу. Основні проблеми вивчення історичних етапів розвитку соціальної роботи в Україні і за її межами.

Гуманістичні почуття давніх слов'ян. Формування духовності в Київській Русі. Православне християнство і благодійність. Соціально-благодійна діяльність князя Володимира. Проблеми соціального захисту та соціальної підтримки населення Київської Русі в «Руській правді». Роль церкви в період міжусобиць та монголо-татарського нашествия. Соціально-економічний стан населення України під владою Литви та Польщі. Виникнення козацтва та формування нових гуманістичних відносин між людьми. Формування української народності з властивими етнокультурними рисами духовності.

Розвиток ідей благодійності в період Козацької республіки, зародження української державності. Суспільні реформи Петра I та розвиток традицій благодійності на Україні в умовах Російської імперії. Діяльність благодійних товариств і закладів в пореформений час (1861).

Суспільна і приватна благодійність в Росії в другій половині XIX – поч. XX ст., та система соціального забезпечення в СРСР.

Визначення поняття «благодійність». Основні соціально-економічні, правові та моральні чинники зростання благодійної діяльності на межі XIX-XX ст. в Росії. Суб'єкти суспільної благодійної діяльності. Благодійні заклади цього періоду, їх класифікація. Основні напрямки діяльності благодійних

закладів та товариств. Державні благодійні заклади. Меценатство як явище. Релігійне піклування. Благодійна діяльність підприємців.

Соціально-економічні, правові, ідеологічні та моральні фактори становлення системи соціального піклування у навчальний період функціонування радянської влади. Встановлення пенсій за віком. Допомога сільським мешканцям. Боротьба з дитячою безпритульністю. Допомога дітям-сиротам та вдовам фронтовиків в період Великої Вітчизняної війни. Специфіка і засоби соціальної допомоги у післявоєнний період. Соціальна політика радянської влади після смерті Сталіна. Політика радянської допомоги та захисту в період застою (1970-1980 рр.). Головні переваги та недоліки інституціоналізації соціальної роботи в СРСР.

Становлення і розвиток соціальної роботи в сучасній Україні

Становлення соціальної роботи в Україні як професійної діяльності в 1990-ті роки. Конституційні та соціально-правові чинники розвитку соціальної роботи. Підготовка соціальних працівників в вищих закладах освіти України. Інституціональна система соціальної роботи в Україні. Основні організації та державні заклади по захисту населення. Основні напрями їх діяльності. Інститути громадянського суспільства: їх роль та значення в розвитку соціальної роботи в Україні. Проблеми розвитку волонтерської діяльності в галузі соціальної роботи. Розвиток приватних форм благодійності.

Соціальна робота за кордоном

Основні підходи до вирішення соціальних проблем: революційний, реформістський, антропологічний. Основні моделі соціальної підтримки населення в сучасному світі. Система соціального забезпечення в країнах Заходу. Соціальний захист населення у скандинавських країнах (Фінляндія, Швеція, Норвегія, Данія): охорона здоров'я, пенсійне забезпечення, догляд за людьми похилого віку, дитяче дошкільне виховання, допомога багатодітним

сім'ям і матерям-одиначкам, безробітним, інвалідам, страхування по причинах хвороби та нещасних випадків.

Соціальна робота в Німеччині та Нідерландах. Функції соціального працівника Соціальні служби: загальні і спеціальні Методи соціальної роботи: індивідуальна робота, робота з групою, робота на вулицях, соціальне навчання.

Система соціальної захищеності в США. Соціальне страхування. Пенсії по старості. Допомога безробітним. Забезпечення гарантованого доходу. Медичне страхування. Житлова політика та житлові субсидії. Зміст та розвиток реабілітаційних програм в США. Волонтерські засади соціальної роботи в США.

Специфіка і переваги основних технологічних моделей соціальної політики та соціальної підтримки населення у сучасному світі.

8. Темі практичних занять

Практичне заняття 1

Історичний розвиток фахової соціальної роботи в Україні

Питання для обговорення:

1. Порівняльний аналіз періодизації зарубіжної та вітчизняної соціальної роботи.
2. Філософія допомоги як базова концептуальна ідея в становленні вітчизняних теорій соціальної роботи.
3. Передумови розвитку сучасного етапу вітчизняної соціальної роботи.
4. Відображення державно – громадської опіки в теоретичних засадах соціальної роботи.
5. Медико – соціальні підходи до соціальної роботи в повоєнні роки.
6. Основні тенденції княжого піклування з X по XIII ст.
7. Інститут церкви як носій державної ідеології та філософії допомоги.
8. Історичні тенденції світської благодійності.

9. Передумови становлення державного забезпечення на початку ХХ ст.
10. Система соціального захисту в сучасній Україні.
11. Становлення державного піклування та суспільної благодійності в Одесі (кінець ХVІІІ - 60-ті рр. ХІХ ст.) Новоросійський університет у розвитку благодійності в Одесі. (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)
12. Діяльність благодійних організацій в Україні сьогодні. Еволюція людських потреб в умовах сучасної трансформації українського суспільства

9. Контрольна робота для студентів заочної форми навчання

Варіант контрольного завдання відповідає останній цифрі номер залікової книжки студента.

При підготовці відповідей на питання контрольної роботи студент повинен ознайомитись з основними навчальними посібниками, які перелічені в списку літератури. Необхідно знайти глави чи розділи, у яких міститься матеріал щодо конкретного питання; потім ретельно вивчити (прочитати, зрозуміти, можливо законспектувати) даний матеріал. У контрольній роботі треба концентровано викласти основний зміст відповідей на поставлені питання. В цілому в контрольній роботі повинні бути відповіді на кожне питання, які є відображені у певному варіанті завдання. По кожному питанню необхідно зробити стислий висновок.

Для підготовки відповідей необхідно також вивчити не тільки навчальну літературу, але й додаткову літературу. Вона також є у списку. Це, в основному, першоджерела – праці провідних вітчизняних та закордонних науковців ХІХ-ХХ ст., які потрібно прочитати й зрозуміти основні ідеї цих авторів. Обсяг контрольної роботи – 6-10 сторінок друкованого тексту, відповідно вдвічі більше – рукописного.

Наприкінці роботи потрібно вказати ті навчальні посібники, додаткову літературу, які були використані при написанні контрольної роботи. Підготовка

контрольної роботи – це не тільки конспектування навчальної літератури, але й творчий процес. Саме тому відповіді на питання повинні бути досить повними, самостійними, відображати рівень загальної культури та спеціальні знання студентів.

Особливу увагу слід приділити оформленню контрольної роботи. Вона повинна бути виконана охайно та ретельно. На першій сторінці потрібно написати прізвище ім'я та по-батькові студента, вказати факультет, назву навчального закладу, дисципліну, з якої виконується контрольна робота, варіант контрольного завдання. Кожна відповідь розпочинається з назви питання, закінчується висновком. Кожна відповідь починається з нової сторінки.

Варіанти контрольних завдань.

Варіант 1

1. Поняття «соціальна робота», «соціальна підтримка», «соціальна допомога», «соціальний захист».
2. Розвиток благодійності в часи Київської Русі.

Варіант 2

1. Структурні елементи соціальної роботи, їх характеристика.
2. Християнство і благодійність. Релігійні заклади та їх роль у системі соціальної допомоги

Варіант 3

1. Соціально-благодійна діяльність князя Володимира.
2. Система соціального захисту у США.

Варіант 4

1. Діяльність благодійних товариств і закладів в Україні у 19 ст.
2. Становлення соціальної роботи як професійної діяльності в Росії в 90-ті роки.

Варіант 5

1. Поняття «благодійність», «підтримка», «підприємство».
2. Розвиток приватних форм благодійності в Україні в 90-ті роки ХХ ст.

Варіант 6

1. Основні підходи до вирішення соціальних проблем в сучасному світі.
2. Система соціального захисту у Німеччині.

Варіант 7

1. Головні технологічні моделі соціальної політики та соціальної підтримки населення в сучасному світі: загальна характеристика.
2. Традиційні виміри поняття «соціальна робота».

Варіант 8

1. Європейський досвід соціального захисту та соціальної підтримки населення; його переваги та недоліки.
2. Поняття «соціальна допомога».

Варіант 9

1. Основні напрями розвитку системи соціального захисту США.
2. Система державних закладів благодійності в Росії наприкінці XIX ст.

Варіант 10

1. Патерналістська модель соціальної політики в СРСР: її специфіка, переваги, недоліки.
2. Меценатство як явище: сутність, специфіка.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Антология социальной работы в России./ Сост. Фирсов М. В. – М., 1994 – 1995.
2. Андреева И. Н. Очерки истории социальной помощи в России (X - начало XX века). – М., 1996.
3. Аничков Е. В. Язычество и Древняя Русь. СПб., 1914.
4. Бадя Л. В., Демина Л. И. и др. Исторический опыт социальной работы в России. – М., 1994.
5. Бернлер С. И. и др. Теория социально – психологической работы. – М., 1992.

6. Введение в законодательство о социальной защите в странах – членах Европейского сообщества. – М., 1995
7. Взаимосвязь социальной работы и социальной политики. – М., 1997.
8. Григорьев С. И. и др. Теория и методология социальной работы. – М., 1994.
9. Горілий А. Г. Історія соціальної роботи: Навчальний посібник. – Тернопіль: «Астон», 2004.
10. Дорье Ж и др. Социальное страхование во Франции. Presses, 1983.
11. Добродійна діяльність і меценатство в Україні. – К., 2003.
12. Иванова Е. В. и др. Зарубежный опыт социальной работы в рамках российской благотворительности. – М., 2001.
13. Козлов А. А. Социальная работа за рубежом: состояние, тенденции, перспективы. – М., 2001.
14. Лукашевич М. П. та ін. Соціальна робота в Україні: теоретико – методичні засади. – К.: МАУП, 2001.
15. Основы социальной работы: учебник. / Под ред. П. Д. Павлюка. – М., 1997.
16. Попович Г. Соціальна робота в Україні і за рубежом. – Ужгород: Гражда, 2000.
17. Прюс Ф. и др. Социальное государство и социальная система в ФРГ. Грайфсвальд, 1998. Панова А. М. и др. – М., 1997.
18. Саппс М. и др. Опыт социальной работы. – М., 1994.
19. Социальная работа в Германии и Австрии./ Под ред. Зимней И. А. – М., 1992.
20. Фирсов М. В. Методологические проблемы институционализации социальной работы. – М., 2000.
21. Фирсов М. В. Социальная работа в России: теория, истоки, общественная практика, - М., 1996
22. Холостова Е. И. Генезис социальной работы в России.- М., 1994.
23. Энциклопедия социальной работы: в 3 т. – М., 1994.

Додаткова

1. Бернлер Г. и др. Теория социально – психологической работы, - М., 1992.
2. Блок М. Короли – чудотворцы. – М., 1998.
3. Блонский П. П. Избранные педагогические и психологические сочинения: в 2 т. – М., 1979.
4. Гуревич А. Я. Средневековый мир: культура средневекового большинства. – М., 1990.
5. Жуков В. И. Российское образование: истоки, традиции, проблемы. – М., 2001.
6. Карсавин Л. П. Монашество в Средние века. – М., 1992.
7. Клибанов А. И. Духовная культура средневековой Руси. – М., 1994
8. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992.
9. Мей Р. Искусство психологического консультирования. - М.: Класс, 1994.
10. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики. – М., 2001.
11. Нещеретный П. И. Исторические корни и традиции развития благотворительности в России. – М., 1998.
12. Нельсон – Джоунс Р. Теория и практика консультирования. СПб, 2000.
13. Новикова С. С. Институционализация академической социологии в России и на рубеже веков. – М., 2000.
14. Обучение социальной работе: Преемственность и инновации./ под. ред. . Ш. Рамон и др.. - М., 1996.
15. Павлов – Сильванский Н. Проекты реформ в записках современников Петра Великого: Опыт изучения руських проектов и неизданных текстов. –М., 2000.
16. Роджерс К. Взгляд на психотерапию, становление человека, - М., 1994.
17. Социальная политика Швеции. – М., 1999.
18. Социальное обеспечение в зарубежных странах. – М., 1998.
19. Трудотерапия в Великобритании и Франции. – М., 2000.
20. Тебиев Б. К. На рубеже веков. – М., 1996.
21. Фроянов И. Я. Древняя Русь. СПб., 1995.

22. Фирсов М. В., Студенова Е. Г. Теория социальной работы. – М.: Владос, 2000.
23. Шацкий С. Т. Избранные педагогические сочинения : в 2 т. – М., 1980.
24. Ястрибицкая А. Л. Средневековая культура и город в новой исторической науке. – М., 1995.

11. Екзаменаційні питання для перевірки знань

1. Предмет курсу «Історія соціальної роботи».
2. Специфіка курсу «Історія соціальної роботи в Україні».
3. Традиційні виміри поняття «соціальна робота».
4. Структурні елементи соціальної роботи.
5. Проблеми вивчення історичних етапів розвитку соціальної роботи в Україні.
6. Історичні традиції благодійної діяльності в Україні.
7. Формування благодійної духовності в часи Київської Русі.
8. Православне християнство і благодійність.
9. Соціально-благодійна діяльність князя Володимира.
10. Проблеми соціального захисту та соціальної підтримки населення Київської Русі в «Руській правді».
11. Благодійна діяльність епохи козацтва.
12. Суспільні реформи Петра I та розвиток традицій благодійності на Україні в умовах Російської імперії..
13. Визначення поняття «благодійність».
14. Суб'єкти суспільної благодійної діяльності.
15. Благодійна діяльність в Російській імперії наприкінці XIX ст.
16. Державні заклади допомоги населенню в Російській імперії наприкінці XIX ст.
17. Приватні благодійні заклади в Росії на межі XIX-XX ст.
18. Релігійне піклування в Росії у XIX-XX ст.
19. Благодійна діяльність підприємців України (поч. XX ст.).
20. Система соціального забезпечення в СРСР: загальна характеристика.

21. Система соціального забезпечення та допомоги у перші роки радянської влади.
22. Система соціального забезпечення та допомоги у довоєнні часи в СРСР.
23. Соціальна політика в часи Великої Вітчизняної війни.
24. Соціальна допомога населенню у післявоєнні часи та в 1950-ті рр.
25. Політика та засоби соціальної допомоги в період застою
26. Головні переваги та недоліки системи соціального захисту населення в радянські часи.
27. Становлення соціальної роботи як професійної діяльності в Україні в 1990-ті рр. ХХ ст.
28. Основні підходи до вирішення соціальних проблем: загальна характеристика.
29. Основні технологічні моделі соціальної політики в сучасному світі.
30. Соціальний захист населення в Німеччині та Нідерландах.
31. Соціальний захист населення в скандинавських країнах.
32. Система соціального захисту в США.
33. Патерналістська модель соціальної політики.
34. Активна модель соціальної політики.
35. Реабілітаційна модель соціальної політики.

11.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Структура навчальної дисципліни.....	8
Програма навчальної дисципліни.....	9
Теми практичних занять	11
Контрольна робота для студентів заочної форми навчання	12
Список рекомендованої літератури.....	14
Екзаменаційні питання для перевірки знань	17

Навчальне видання

Гладченко Світлана Володимирівна

ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Методичні вказівки

**для самостійної роботи студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 231
«Соціальна робота»**

За редакцією автора

Підп. до друку 03.01.2017. Формат 60x84/16.

Ум.-друк. арк. 2,74. Тираж 25 Зам. № 1227.

